

Varför samla insekter? – När dina simmar kan göra det åt dig

av Anders N. Nilsson

Med viss förvåning har jag av mina barn informerats om att man kan samla insekter i några dataspel avsedda främst för barn och ungdomar. *The Sims* är en storsäljande spelfamilj passande flertalet plattformar, och som ständigt utvidgas med nya moduler. Man konstruerar här egna virtuella personer, så kallade simmar, vilka sen förses med bostäder och aktiviteter av olika slag. I det expansionspaket som säljs under namnet "Fritid" kan simmarna få utlopp för hobbyintressen av olika slag. Under

kategorin "Naturälskare" finns möjlighet att ägna sin lediga tid åt insektssamlande, som i den medföljande broschyren ges följande presentation:

Dina simmar kan gå ut på insektssafari i sin egen trädgård. Alla småkryp de hittar läggs i insektssamlingen, som till en början ligger i simmens katalog. Du kan ta fram den och visa den så att din sim kan se vilka insekter som redan är infångade och vilka som fortfarande saknas.

Simmarnas insamlingsteknik ställer stora krav på snabbhet och koncentration, särskilt som när som på bilden man gör det nattetid.

Själva insamlandet är rätt primitivt och sker på gräsmattan med endast en stor glasburk till hjälp. Väl fångade så hamnar djuren direkt i den insektslåda man kan ha liggande framme på något lämpligt bord. När man sen tittar på innehållet kan man se vilka arter man har i samlingen. Arternas namn ter sig minst sagt helt fritt konstruerade och torde endast av ren slump motsvara några redan befintliga namn. Några av namnen tyder på att upphovspersonen besitter en god portion fantasi. De kommittéer som i artdatabankens regi berikar vårt svenska språk med nya insektsnamn kan här få en del goda tips helt gratis. Eller varför inte spåra källan och betänka en anställning?

Hittills har mina barn endast lyckats fånga fjärilar och skalbaggar, varav det

totalt ska finnas 30 olika arter. Följande arter sitter nu i lådan:

blå fjädervingad fjäril
jordnötsfjäril
kejsarinnefjäril
pygmalionfjäril
dansskalbagge
gentlemannaskalbagge
grön flaskskalbagge
jackskalbagge
kritstreckrandig snobbskalbagge
oäkta nyckelpiga
polkskalbagge
ringoskalbagge
soffcoloradoskalbagge
treshornad skenskalbagge

Man kan inte låta bli att undra hur dessa svenska namn förhåller sig till sina engelska original. Rör det sig huvud-

Skalbaggsdelen av en framgångsrik simmares insektssamling. De ännu saknade arternas konturer framgår som en slags hägringar.

Kvinnlig simmare jagad av getingar vid sin egen pool. Bara hon inte nu är allergisk ...

sakligen om direktöversättningar eller har ambitionen varit att anpassa namnen till svenska förhållanden?

Simmarnas umgänge med insekter begränsar sig nu inte endast till samlande. Det går även bra att låta sig angripas av ilska getingar kring poolen eller skaffa sig en egen myrfarm för mer vetenskapliga studier av småkryp.

Det är nu inte bara simmar som kan samla insekter och i spelet *The Dog Island* för Playstation 2 får spelaren ikläda sig en hundskepnad som bl a kan ägna sig åt att fånga insekter. Spelet är fullt av gulliga hundvalpar och andra djur och tanken tycks

vara att man som hundvalp springer runt och utför olika uppdrag som ingår i någon slags intrig av det mer ändlösa slaget. Vid sidan om själva huvudintrigen erbjuds många olika småspel varav insektsjakt är ett. De fångade insekterna hamnar sen i ett slags arkiv där man kan beskåda dem och få lite information om dem. Följande goda råd ges för den som inte kan hitta de rätta insekterna:

Insects come and go, depending on the location and the time of day. If you can't find the insect you want, try looking for it in a different place or at a different time.

Låter nästan som själva kärnan i insekts-samlandets tao. Då spelet är engelskspråkigt gäller detta förstås även artnamnen. Till skillnad från *The Sims* artnamn tycks dock dessa i hundspelet hämtade från mer officiella namnlistor. Antalet ordningar ter sig här större än hos simmarna och det är rätt många olika trollsländor med:

cabbage butterfly
yellow butterfly
swallowtail butterfly
white butterfly
great orange tip butterfly

common skimmer dragonfly
lesser emperor dragonfly
common hawk dragonfly
red wing dragonfly
green head cicada
king stag beetle
sevenspotted ladybug
black ladybug
piggy back grasshopper
katydid

Förutom artnamnen ger arkivet även lite information om varje art liksom artens "rank". Den senare har vi inte lyckats uttolka. För flertalet arter är det A, B eller

Din lilla valp på "Dog Island" är beredd att försöka fånga en fjäril. Inte ens en burk till hjälp har den.

C, men t ex "king stag beetle" har tilldelats ett S. Måne det kan röra sig om någon slags rödlistning som baserats på de aktuella populationsstorlekarna? Den artvisa informationen är ytterst knapphändig och beskriver huvudsakligen artens yttre kännetecken. Ett undantag är här "great orange tip butterfly" som sägs vara lyckobringande.

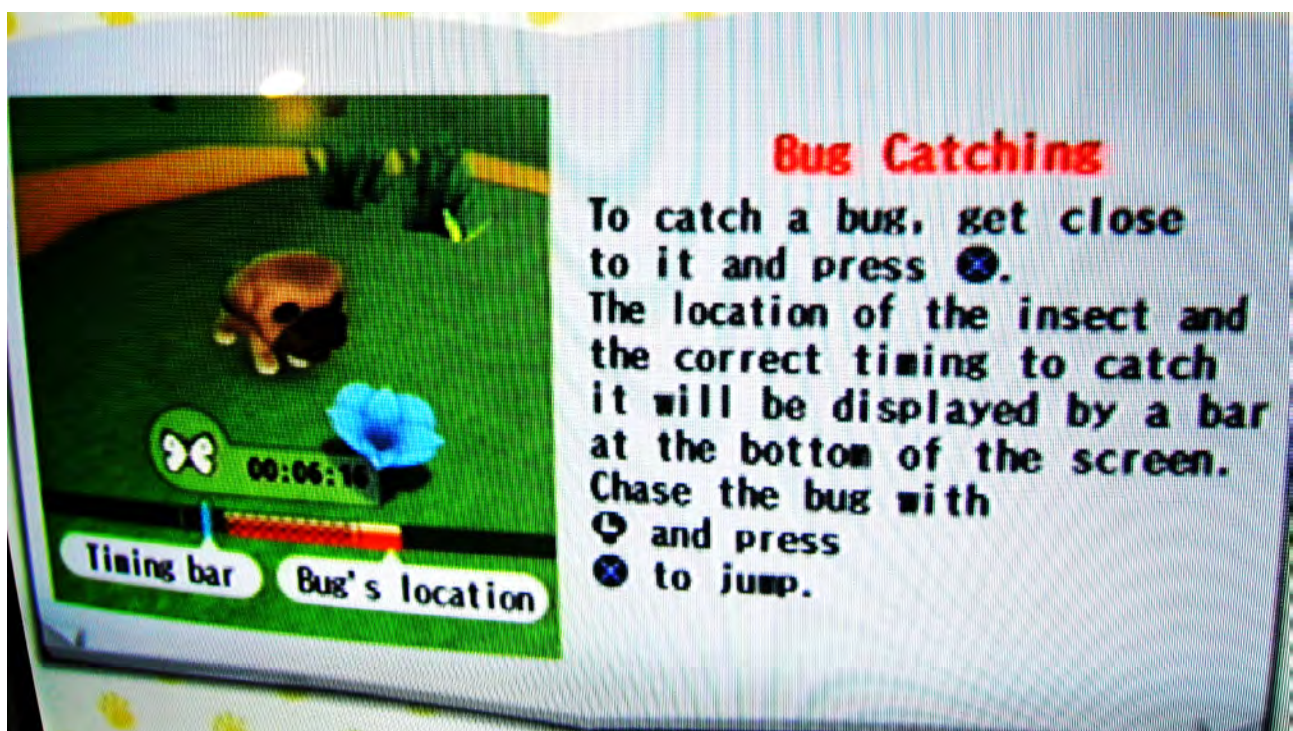
Två andra spel

Av Viktor Nilsson har jag fått tips om två andra spel i vilka man även kan samla insekter. Till Nintendo Gamecube släpptes i Europa 2004 det populära spelet *Animal Crossing*, som utspelar sig i en fiktiv stad med en hel rad av udda karaktärer och även fungerar som plattform för en rad underhållande småspel. Två år senare lanserades i samma serie spelet *Wild World* för Nintendo DS. Spelet har inget uttalat syfte eller mål det är upp till var och en som spelar att göra vad denne vill inom möjligheterna för spelets ramar. Spelaren

I arkivet kan valpens insamlade insekter beskådas tillsammans med lite triviala artefakta.

kan till exempel tjäna pengar (som i spelet kallar Bells) genom att sälja insekter, frukter, fiskar eller fossiler som finns i naturen eller skänka sina fynd till det lokala museet för att därmed ingå i museets samlingar. Man samlar insekterna levande med lufthåv och förvarar dem i någon form av växthus. Håvar finns i två varianter att få hos Tom Nook. Spelet inkorporerar både dygnsvariationer och fenologi och diver-

Goda instruktioner saknas inte när det är dags för valpen att börja jaga småkryp till samlingen.

Wild World ser ju trots allt mycket snällare ut än den planet vi faktiskt bor på.

siteten är riktigt hög. Här är några exempel:

Cockroach – These sell for a miserly 5 bells and are found on trees. They are found all day long and all year long.

Elephant Beetle – These sell for 8000 bells and they are on palm trees. Typically from 7 p.m. to 8 a.m. they are more frequent, in July to August.

Tiger Butterfly – These are selling for 160 bells and they fly around (typically they are around red or pink flowers). They are found from 8 a.m. to 5 p.m. from March to June. They will peak from 8 a.m. to 4 p.m. from March to September.

Nintendos spel *The Legend of Zelda: Twilight Princess* från 2006 för Gamecube och Wii erbjuder även det en möjlighet att samla diverse småkryp. Särskilt karaktären Agatha i Castle Town gillar kryp, och har en affär som man kan besöka och där få betalt för de insekter man lyckats fånga under sina irrfärder. Fixar man bägge könen av alla de 24 tillgängliga sorterna så får man en fet bonus. Krypen har standardnamn, oftast motsvarande ordningar och ett fåtal olika skalbaggsfamiljer.

Man behöver bara gå runt mycket och hålla ögonen öppna för att hitta dem. Man behöver ibland något hjälpmedel som en bumerang för att få tag på dem.

Pokémon

Viktor har även uppmärksammat mig på att japanen Satoshi Tajiri, som utvecklade de oerhört populära Pokémon-spelen åt Nintendo, lät sig inspireras av att han som pojke ägnade mycket av sin tid åt att samla insekter. En första variant av Pokémon släpptes för Game Boy 1996 och spelet har därefter utvecklats i en rad olika riktningar. Spelet innehåller mängder av olika varelser, varav en ansenlig andel är mycket insektlika (se bulbapedia.bulbagarden.net). Ett sätt att hitta varelser av detta slag är att smeta honung på träd, varvid träden vibrerar på olika sätt beroende på vilka typer av pokemon som finns på dem. Precis som riktiga insekter är olika typer av pokemon olika vanliga, och för att hitta några rariteter måste man ligga i ordentligt och samla från massor av träd. Man har även olika verktyg för insamling att välja mellan, och det är även avgörande skill-

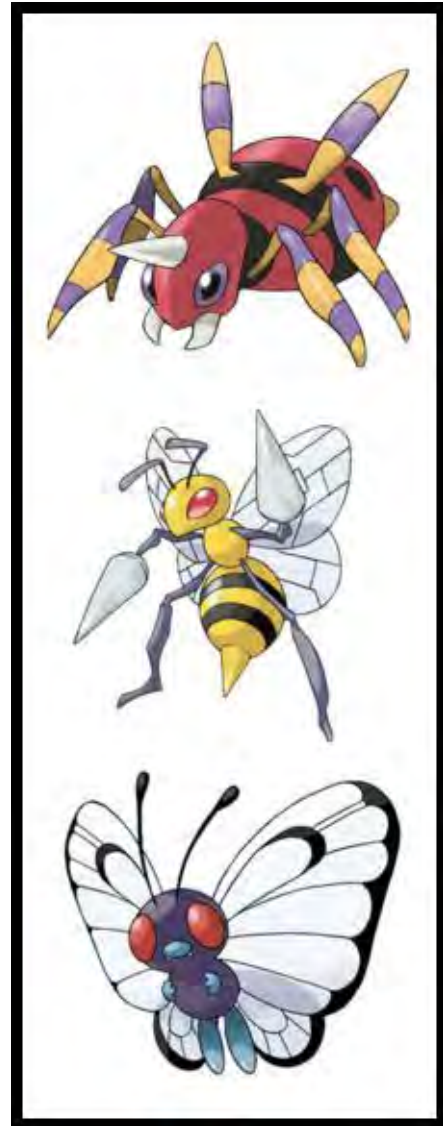
Insektssamlende alv från Legenden om Zelda.

nader mellan hanliga och honliga pokémon. Likheterna med fjärlssamlade är alltså påtagliga.

Slutord

Efter att ha tagit del av de ytterst primitiva formerna av insektssamlade som erbjuds i de fyra studerade spelen inställer sig genast frågan hur ett mer utvecklat spel av detta slag skulle kunna vara konstruerat. Erbjuder sig inte här en fantastisk möjlighet till förmedling av kunskaper om våra småkryp till barn och ungdom?

Tänk ett spel som koncentrerar sig på insamling av insekter och som utspelar sig i en mer korrekt bild av vår egen fauna. För att nå framgång krävs att man tillägnar sig i spelet inbyggda kunskaper om arternas levnadsmiljöer, fenologi och beteende. De olika arterna kan ges olika poäng i förhållande till hur svåra de är att hitta och fånga. Med tillgång till en nätverksfunktion kan man utbyta erfarenheter och djur med andra spelare. Kanske till och med kunna rapportera in fynd till en virtuell artportal. Och ska det vara tillåtet att döda rödlistade arter?

Insektsinspirerade pokémon benämnda: Ariados, Beedrill och Butterfree.

HAN SPELADE EN BIROLL...

Forts. på pärmens baksida!